

Mariola Marczak, Urszula Doliwa

Wprowadzenie

Media – Kultura – Komunikacja Społeczna 9, 5-6

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mariola Marczak, Urszula Doliwa

Wprowadzenie Introduction

To już dziewiąty numer „Mediów – Kultury – Komunikacji Społecznej”, który trafia do Czytelników. Niekoniecznie jednak trzymają oni teraz w ręce papierowe wydanie naszego czasopisma, coraz więcej bowiem odbiorców korzysta z jego wersji elektronicznej, zamieszczonej na naszej stronie internetowej www.uwm.edu.pl/mkks/. Tendencję tę można uznać za znak czasów. Udostępnianie publikacji naukowych w sieci staje się nie tylko priorytetem, ale wręcz obowiązkiem wydawcy. Dokładamy starań, by pismo było jak najlepiej dostosowane do wymagań, które stawia przed nim Czytelnik, także ten internetowy. Obecnie na naszej stronie można znaleźć wszystkie numery „MKKS-u”, począwszy od numeru 3–4 – serdecznie zachęcamy do ich lektury.

Z przyjemnością informujemy także, że czasopismo „Media – Kultura – Komunikacja Społeczna” pozytywnie przeszło proces ewaluacji i znalazło się na liście IC Journals Master List 2012 ze wskaźnikiem ICV (Index Copernicus Value) w wysokości 4,42 punktu. Do czasopisma napływają teksty z całego kraju i są one recenzowane przez uznanych naukowców zajmujących się tematyką medialną, pracujących w wiodących ośrodkach uniwersyteckich w Polsce, a także za granicą. Dzięki temu udało się wyłuskać z tekstów nadesłanych do Redakcji 17 artykułów, które weszły w skład niniejszego numeru – tych spełniających kryteria stawiane publikacjom naukowym, zarówno przez Redakcję, jak i Recenzentów.

Prace, które publikujemy w tym numerze, dotyczą niemal całego spektrum mediów i komunikacji. Podobnie jak w poprzednich, tak i w tym tomie nie zabrakło analiz treści medialnych w kontekście ważnych kwestii społecznych. Zostały one umieszczone w części pierwszej pod hasłem „(Re)formatowanie mediów”, ponieważ wspólną cechą większości tych analiz jest obecny w nich aspekt transformacyjny. Ich autorzy zajmują się przemianami zachodzącymi w mediach, w treściach w nich zawartych, ale i w samej komunikacji. Na uwagę zasługuje zwłaszcza obecność w tym zestawieniu opracowań poświęconych mediom często pomijanym w podobnych analizach: radiu oraz grom cyfrowym. Grażyna Stachyra próbuje wykazać, jak bardzo zrytualizowany charakter ma przekaz radiowy, i tłumaczy, dlaczego takiej powtarzalności i rytualności programu radiowego słuchacze oczekują. Miłosz Babecki z kolei, w swoim studium poświęconym grom internetowym, przestrzega przed postrzeganiem ich jedynie jako medium służącego rozrywce – równie ważna, a może nawet ważniejsza, staje się bowiem ich funkcja perswazyjna.

Kolejną część pisma wypełnia blok studiów nad mediami audiowizualnymi: filmem, telewizją, a także nad pewną formą sztuki audiowizualnej, choć znalazły tu miejsce także teksty o literaturze. W prezentowanych badaniach

filmoznawczych nad tak klasycznymi tematami, jak paradygmat bondowski, western czy dokumentowanie i analiza dorobku mistrzów kina, dominuje perspektywa genologiczna, historycznofilmowa oraz antropologiczna. Warto zwrócić uwagę na odświeżenie przez Sławomira Bobowskiego nieczęsto poruszanego tematu literackich i filmowych przedstawień Indian północnoamerykańskich, na tekst o równie niesłusznie zapomnianym pisarzu i dziennikarzu z Kresów, Joachimie Wołoszynowskim, przypomnianym przez Ewę Szczepkowską, a także na dwa teksty otwierające i zamykające dział. Oba są efektem źródłowych, oryginalnych badań autorów. Joanna Chłosta-Zielonka szczegółowo opisuje cały szereg działań, inicjatyw i zjawisk kulturalno-literackich, które można nazwać współczesną „kulturą kryminału”, a ponadto ze znanstwem analizuje gatunek, który – jak pisze – „staje się szczegółowym świadectwem kulturowym czasów, w których powstaje” (s. 91–92). Andrzej Pitrus z kolei prezentuje w naszym czasopiśmie fragment swoich rozległych badań nad twórczością klasyka video artu – Billa Violi. Tym razem jest to historia powstania oraz analiza *The Passing*, „pracy przełomowej z wielu powodów [...] w istocie ostatniej realizacji typu *single channel video*” (s. 170), „uważanej za jedną z najważniejszych w dorobku” artysty, jak podkreśla autor artykułu (s. 163). Ze względu na kontrowersje natury etycznej związane ze sposobem jej powstawania (filmowanie umierania matki artysty) rodzi się pytanie o aspekty prawne nietypowych działań twórczych, co łączy ów dział z następnym, w którym są poruszane rozmaite kwestie prawne związane z mediami, w tym z działalnością twórczą w mediach.

Dział prawny, choć ostatni w tym tomie, z pewnością zasługuje również na uwagę Czytelnika. Umieszczone w tej części pisma artykuły dotyczą często spraw fundamentalnych dla roli mediów i dziennikarstwa w systemie demokratycznym, takich jak cenzura, podstawy prawne zatrudniania dziennikarzy, dostęp dziennikarza do akt sądowych czy bardzo szeroko dyskutowana obecnie kwestia uregulowań prawnych dotyczących korzystania z muzyki pobieranej z Internetu. Alternatywne w stosunku do obowiązujących obecnie przepisów spojrzenie na problem piractwa w sieci prezentuje w obszernym artykule Sławomir Blichiewicz.

Całość dopełnia dział „Recenzje i sprawozdania”. To – jak zwykle – subiektywny wybór dokonany przez autorów, którzy dzielą się swoimi opiniami na temat ciekawych zdarzeń, imprez naukowych i kulturalnych czy też interesujących publikacji.

Mamy nadzieję, że dziewiąty numer „MKKS-u” spotka się z Państwa zainteresowaniem i zachęci do sięgnięcia po następne. Zapraszamy również do współpracy wszystkich, którzy prowadzą badania nad mediami tradycyjnymi i cyfrowymi, komunikacją społeczną oraz kulturą.